		باسمه تعالی		
نام و نام خانوادگی:		سازمان آموزش‌وپرورش استان کرمانشاه	تاریخ امتحان:	دوشنبه ۱۱/ ۱۰/ ۱۴۰۲
نام دبیر:	سیروس علیپور	مدیریت آموزش‌وپرورش شهرستان سرپل ذهاب	ساعت برگزاری:	۱۱
نام درس:	فلسفه (۲)	دبیرستان: شاهد شهدای فرهنگی	مدت امتحان:	۷۰ دقیقه
کلاس:	دوازدهم انسانی		شماره صفحه: ۱	تعداد صفحه: ۲
نمره با عدد:	نمره با حروف:	مهر آموزشگاه		امتحان نوبت اول (دی‌ماه)
ردیف	سؤالات			بارم

۱ — **کدام‌یک از عبارت‌های زیر صحیح و کدام غلط است؟** — ۱/۵

	ص	غ
أ. وجود و هستی شیء، بیان‌کنندهٔ ذاتیات آن شیء است.		■
ب. رابطهٔ وجود با تمام موجودات و پدیده‌های جهان (به‌غیراز خدا) در ذات آن‌ها از نوع «امکان» است.	■	
ج. انسان به سبب قبول اصل سنخیت، از هر چیزی انتظار آثار متناسب با آن را دارد.	■	
د. به باور دموکریتوس، فقط آن دسته از جانداران که تغییرات بدنی آن‌ها «اتفاقاً» سازگار با محیط بوده، به حیات خود ادامه داده‌اند.		■
ه. در جامعهٔ یونانی زمانهٔ سقراط و افلاطون و ارسطو، اعتقاد به خدای واحدی با نام‌های گوناگونی چون زئوس و آپولون وجود داشت.		■
و. طبق بیان سهروردی، حکیمان ایران پیش از باستان اعتقاد به خدای واحد و خالقی داشته‌اند.	■	

۲ — **در هر یک از جملات زیر، گزینهٔ مناسب را از داخل پرانتز انتخاب کنید.** — ۳/۵

أ. آدمی با استفاده از کلمهٔ «این» در عبارت «این چیست؟»، نشان می‌دهد که به وجود موجودات پی برده است.

ب. ممکن‌الوجود بالذات که از حالت تساوی بودن و نبودن خارج شده و وجود یافته است، واجب‌الوجود بالغیر نام می‌گیرد.

ج. رابطهٔ وجودبخشی میان علت و معلول را رابطهٔ علیت می‌گویند.

د. اگر حرارت سبب یخ بستن آب و آفتاب سبب تاریکی شود، اتفاق به معنای نفی سنخیت خواهد بود.

ه. در مواردی که معلول از مجموعه‌ای از عوامل پدید می‌آید، هر یک از عوامل را علت ناقصه می‌نامند.

و. به عقیدهٔ بسیاری از افلاطون‌شناسان، دمیورژ (صانع) همان خدا در مرتبهٔ خلق جهان است.

ز. بحث فیلسوف، خواه مسلمان، خواه مسیحی و ... دربارهٔ خدا تا وقتی فلسفی است که از روش استدلال عقلی استفاده کند.

۳ — **در پرسش‌های چهارگزینه‌ای زیر، گزینهٔ مناسب را انتخاب کنید.** — ۱/۵

۱. توماس آکوئیناس، همچون ابن‌سینا، کدام بحث را پایهٔ برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد؟

☐ الف) ترکیب وجود و ماهیت ☑ ب) مغایرت وجود و ماهیت ☐ ج) همانندی وجود و ماهیت ☐ د) اصل وجود واقعیت

۲. رابطهٔ محمول «وجود» با کدام‌یک از گزینه‌های زیر «امکانی» است؟

☑ الف) مورچهٔ غول‌پیکر ☐ ب) شریک خدا ☐ ج) سیاهِ سفید ☐ د) مربعِ سه‌ضلعی

۳. کدام‌یک از فیلسوفان اصل علیت را بر اساس اصل «امتناعِ اجتماعِ نقیضین» تحلیل می‌کنند؟

☐ الف) هیوم ☐ ب) تجربه‌گرایان ☑ ج) فلاسفهٔ مسلمان ☐ د) دکارت

٤. کدام‌یک از معانی اتفاق می‌تواند کاربرد درستی داشته باشد و قابل‌پذیرش است؟

☐ الف) نفی ضرورت علی و معلولی ☐ ب) نفی سنخیت علی و معلولی ☐ ج) نفی غایتمندی ☑ د) رخ دادن حادثهٔ پیش‌بینی‌نشده

۵. ایمانوئل کانت از چه راهی به اثبات وجود خدا پرداخت؟

☐ الف) برهان نظم ☐ ب) برهان علیت ☑ ج) برهان اخلاقی ☐ د) برهان وجوب و امکان

٦. به ترتیب، برهان کدام فیلسوفان در اثبات وجود خدا مبتنی بر «امکان ماهوی» و «امکان فقری» است؟

☐ الف) فارابی- ابن‌سینا ☐ ب) فارابی- ملاصدرا ☐ ج) ابن‌سینا- فارابی ☑ د) ابن‌سینا- ملاصدرا

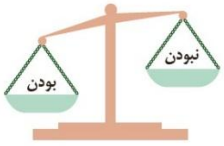
۴ — **جدول زیر در رابطه با «خدا در فلسفه» است. هر یک از موارد ستون الف را به مورد مناسب آن در ستون ب وصل کنید. (یک مورد اضافی است)** — ۱

ستون الف	ستون ب
الف) وی بر اساس مفهوم «خوب‌تر» و «خوب‌ترین»، در برهان درجات کمال، به اثبات وجود خدا پرداخت.	۱. ابن‌سینا
ب) او از «تجربه‌های معنوی درونی و عشق و عرفان» برای باور به وجود خدا و معنابخشی به زندگی استفاده کرد.	۲. ارسطو
ج) برهان او در اثبات وجود خدا، مبتنی بر «محال بودن تسلسل نامتناهی علت‌ها» است.	۳. ملاصدرا
د) طبق بیان او، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است و از خود هیچ استقلالی ندارد.	٤. ویلیام جیمز
	۵. فارابی

«یک فرد موفق کسی است که می‌تواند با آجرهایی که دیگران به سمت او پرتاب کرده‌اند، پایه و اساس محکمی برای خود بنا کند» (دیوید برینکلی؛ فیلمنامه‌نویس)

طراح سؤال: سیروس علیپور

www.k-noon.ir

۵	**به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید.**		۴
	۱. از دو جنبه‌ای که انسان در موجودات مشاهده می‌کند، وجه مشترک آن موجودات کدام است؟ وجود (هستی).	۰/۵	
	۲. اشیایی که به‌واسطهٔ علت‌هایشان، نه به‌واسطهٔ خودشان، موجود شده‌اند، چه نام دارند؟ واجب‌الوجود بالغیر.	۰/۵	
	۳. تخلف‌ناپذیری و حتمیّت در نظام هستی، لازمه و نتیجهٔ کدام اصل فلسفی است؟ اصل وجوب علی و معلولی.	۰/۵	
	٤. پذیرفتن کدام معنای اتفاق، معمولاً نفی «علت نخستین» و «آفریننده» را به دنبال دارد؟ نفی غایتمندی.	۰/۵	
	۵. ایمان ازنظر کرکگور چیست؟ ایمان، هدیه‌ای الهی است که خداوند به انسان می‌بخشد و نیازی به استدلال و پشتوانهٔ عقلی ندارد. خداوند انسان مؤمن را برمی‌گزیند و به او ایمان هدیه می‌کند و اگر کسی شایستهٔ این بخشش نشود، زندگی تاریکی را سپری خواهد کرد.	۰/۷۵	
	٦. نقد دیوید هیوم بر «برهان نظم» را بنویسید. این برهان توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. این برهان فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالقی این جهان را اداره می‌کند. اما ثابت نمی‌کند که این ناظمِ خالق همان خداوندی است که نیازمند به علت نیست و وجودی ازلی و ابدی دارد.	۰/۷۵	
	۷. ازنظر ملاصدرا وجود چند گونه است؟ نام ببرید. ۱. وجود بی‌نیاز و غیروابسته. ۲. وجودهای نیازمند و وابسته.	۰/۵	
۶	**به سؤالات زیر پاسخ تشریحی بدهید.**		۸/۵
	۱. تفاوت نگاه علم شیمی و نگاه فلسفی در برر سی مفهومی همچون آب در چیست؟ از نگاه علم شیمی، آب، ترکیبی از دو عنصر اکسیژن و هیدروژن است و این نکته را از طریق یک آزمایش ساده به دست می‌آوریم. اما از نگاه فلسفی، آب، موجودی واحد است که انسان، دو معنا و دو مفهوم مختلفِ چیستی (آب) و هستی (وجود داشتن آب) را از همین یک موجود واحد به دست می‌آورد؛ یعنی در خارج، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم. «آب» و «وجود» دو مفهوم مختلف و متفاوت از یک موجود هستند.	۱/۵	
	۲. شکل زیر در رابطه با کدام حالت است؟ توضیح دهید. واجب‌الوجود بالغیر. خروج از امکان و تساوی به‌وسیلهٔ علت حالت ممکن‌الوجود مانند ترازویی است که دو کفهٔ آن در حالت تعادل قرار دارند و هیچ کفه‌ای بر دیگری ترجیحی ندارد. یعنی در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی‌اند. با بودن دیگری (غیر- علت) است که کفهٔ «بودن» پایین می‌آید و بر دیگری فزونی می‌یابد. پایین آمدن و سنگینی یک کفه، خودبه‌خود اتفاق نمی‌افتد. با بودن «علت»، ممکن‌الوجودها از حالت امکان و تساوی خارج می‌شوند و وجود برای آن‌ها ضروری می‌شود و بدین‌گونه تبدیل به «واجب‌الوجود بالغیر» می‌شوند.	۲	
	۳. دکارت برای منشأ درک و پذیرش رابطهٔ علیت و ضرورت، چه تحلیلی ارائه می‌دهد؟ اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می‌آید و جزء اصول اولیه‌ای است که انسان آن را به‌طور فطری درک می‌کند؛ یعنی هر انسانی با درکی از رابطهٔ علیت متولد می‌شود و درک این رابطه نیاز به تجربه و یا آموزش ندارد، زیرا پذیرش و قبول این رابطه، مقدمه و پایهٔ هر تجربه و آموزشی است. البته یافتن مصداق‌های علت و معلول نیازمند تجربه و آموزش است.	۲	
	٤. انکار اصل سنخیت چه پیامدها و نتایجی به دنبال دارد؟ (حداقل چهار مورد بنویسید) انسان دست به هیچ کاری نخواهد زد، مثلاً نمی‌تواند برای رفع تشنگی آب بیاشامد. علاوه بر این، چنین فردی نمی‌تواند نظم و هماهنگی موجود در طبیعت را تبیین کند و دلیل آن‌ها را به دست آورد. او حتی نمی‌تواند دانشمندان را به کشف علل پدیده‌ها تشویق نماید. انکار سنخیت، بی‌اعتباری همهٔ علوم و بی‌اعتنایی به آن‌ها را به دنبال دارد و متناقض با یک هستی نظام‌مند و قانونمند است.	۱	
	۵. برهان علیت فارابی در اثبات وجود خدا را شرح دهید. ۱- موجودات این جهان معلول هستند. ۲- معلول برای وجود یافتن، علتی مقدم بر خود دارد. ۳- اگر معلولی، علت داشته باشد و خود آن علت، معلول باشد، به‌ناچار معلول دومی، علتی می‌خواهد. اما تسلسل نامتناهی علت‌ها محال است. ٤- بنابراین این سلسله باید به علتی منتهی شود که خودش معلول نیست و درنتیجه، نیازمند به علتی بالاتر از خود نیست؛ و این علت نهایی همان خداست.	۲	
	جمع نمرات:		**۲۰**

«هنر زندگی در حذف مشکلات نیست، بلکه رشد و پیشرفت کردن همراه با مشکلات است» (باروخ اسپینوزا).

طراح سؤال: سیروس علیپور